

48. spacer historyczno-krajoznawczy – twórczość Friedricha Iwana

W środę 25 lutego 2026 roku odbył się 48. spacer historyczno-krajoznawczy zorganizowany przez Muzeum Karkonoskie i Regionalną Pracownię Krajoznawczą Karkonoszy działającą w Oddziale PTTK „Sudety Zachodnie” w Jeleniej Górze.

Foto: Krzysztof Tęcza

Tym razem za temat spaceru obrałem twórczość urodzonego w Kamiennej Górze śląskiego malarza Friedricha Iwana żyjącego w latach 1889-1967. Po ukończeniu nauki we wrocławskiej Królewskiej Szkole Sztuki i Rzemiosła Artystycznego w klasie malarstwa prowadzonej przez profesora Carla Ernsta Morgensterna przeniósł się on do Berlina gdzie ukończył naukę na Akademii Sztuk Pięknych. Po odbyciu służby wojskowej na frontach I wojny światowej i założeniu rodziny osiedlił się w Wilczej Porębie koło Karpacza. W 1924 roku kupił dom w Jeleniej Górze, w którym mieszkał do 1946 roku. Następnie wyjechał do Niemiec.

Friedrich Iwan został członkiem Stowarzyszenia Artystycznego „Młyn św. Łukasza” w Szklarskiej Porębie. W tamtym też okresie poczuł zamiłowanie do otaczającej go przyrody co skutkowało wyprawami w góry gdzie wykonywał wiele szkiców przenoszonych później na metalowe płyty. Już wtedy jego prace były chętnie nabywane a on sam zyskał duże uznanie. Dzisiaj jego grafiki przedstawiające górskie pejzaże są ozdobą zbiorów wielu kolekcjonerów sztuki.

Ze względu na używane w swojej twórczości techniki uzyskiwał efekty do tej pory niespotykane. Jego prace wyróżniała kolorystyka i kunszt wykonania. Został okrzyknięty mistrzem akwaforty i akwatinty.

Prezentowana wystawa „W kręgu twórców karkonoskiej kolonii artystycznej. Friedrich Iwan” została opracowana przez Muzeum Karkonoskie w Jeleniej Górze we współpracy z Muzeum Śląskim w Görlitz. Patronat honorowy nad wystawą objął Konsul Generalny Niemiec we Wrocławiu pan Martin Kremer.

Foto: Krzysztof Tęcza

My mieliśmy to szczęście, że po przywitaniu przez dyrektora Muzeum Karkonoskiego panią Julitę Zaprucką mogliśmy skorzystać z oprowadzania kuratorskiego poprowadzonego przez Helenę Skwarek. Pani Helena przybliżyła nam zarówno twórczość Iwana, stosowane przez niego techniki jak i jego życie. Najważniejszym jednak były odczucia zwiedzających, którzy nie kryli swoich zachwytów oglądającymi dziełami. Podczas dyskusji porównywali utrwalone przez malarza widoki karkonoskie czy konkretne obiekty z ich obecnym wyglądem. A, że przybyli do muzeum turyści bywają w otaczających Kotlinę Jeleniogórską górach wiedzieli o czym mówią.

Zainteresowanie zgromadzonymi na wystawie dziełami Friedricha Iwana było tak duże, że na spacer przybyło ponad pięćdziesiąt osób.

Dodam tylko, że na wystawie prezentowane są prace ze zbiorów Muzeum Karkonoskiego w Jeleniej Górze, które posiada 38 jego dzieł (33 grafiki, dwa obrazy olejne, dwie akwarele i jeden gwasz) oraz 109 płyt miedziorytniczych, a także z wielu kolekcji prywatnych. W sumie można obejrzeć trzysta prac mistrza. Jest to ilość do tej pory nie spotykana podczas jednej wystawy. Dodam tylko, że w naszym regionie w 2020 roku była wystawa prac Friedricha Iwana zorganizowana w Związku Gmin Karkonoskich w pałacu w Bukowcu. Wówczas zaprezentowano tylko kilkadziesiąt jego dzieł.

Foto: Krzysztof Tęcza

Na koniec w imieniu swoim jak i uczestników spaceru składam podziękowania dyrektor Muzeum Karkonoskiego pani Julicie Zapruckiej za umożliwienie zapoznania się z tak niezwykłymi dziełami. Oddzielne podziękowania należą się pani Helenie Skwarek za bardzo ciekawe oprowadzanie po wystawie. Dziękuję również uczestnikom spaceru za wzięcie w nim udziału.

Krzysztof Tęcza